

KlachtenCommissie Onvrijwillige Zorg (KCOZ)

Beslissing inzake de klacht van

<naam klaagster>

Over

Lievegoed, <locatienaam>

DE PROCEDURE

De Klachtencommissie Onvrijwillige Zorg (hierna kortheidshalve aangeduid als de commissie) heeft kennisgenomen van de klachtbrief van <naam, ook te noemen: klaagster> gedateerd op 16 november 2021. De klacht betreft de toepassing van onvrijwillige zorg en het afwijzen van een verlofaanvraag.

Lievegoed (verder ook te noemen: de zorgaanbieder of de verweerder) heeft de klacht op 23 november 2021 ter behandeling doorgestuurd aan de commissie.

De commissie heeft de zorgaanbieder de gelegenheid gegeven om op de klachten te reageren. Het verweerschrift met bijlagen heeft de commissie op 3 december 2021 ontvangen. De commissie heeft aanvullende informatie gevraagd en die is ontvangen op 7 december 2021. Partijen hebben kennisgenomen van elkaars stukken.

De hoorzitting vond plaats op 9 december 2021. De commissie heeft een online zitting gehouden ter bespreking van de klacht. Aan de online zitting namen deel: klaagster bijgestaan door , cliëntvertrouwenspersoon (CVP) en (mentor en pleegmoeder). Namens de zorgaanbieder namen deel: (orthopedagoog-generalist en teamleider) en (teammanager).

Het dictum van de uitspraak is op 9 december 2021 aan partijen medegedeeld.

FEITEN EN OMSTANDIGHEDEN

De commissie gaat op grond van het beschrevene in het klaagschrift, het verweerschrift en de overgelegde stukken en hetgeen ter zitting naar voren is gekomen, uit van de volgende feiten.

Klaagster verblijft sinds oktober 2020 met een rechterlijke machtiging (RM, art. 24 Wzd) bij Lievegoed. Aanvankelijk betrof het een crisisplaatsing. Bij Lievegoed is de RM verlengd. Er wordt gezocht naar een passende overplaatsing dichterbij de woonplaats van de pleegouders.

Er is een zorgplan voor klaagster opgesteld voor de periode 26 augustus 2021 tot en met zaterdag 26 februari 2022. In aanvulling op het zorgplan zijn (tenminste) twee besluiten tot toepassing van onvrijwillige zorg genomen. Besluit 1. dateert van 27 september 2021 en heeft betrekking op het afsluiten van de kamer in de nacht en kamercontroles naar gevaarlijke voorwerpen. Dit besluit is genomen vanwege tweemaal brandstichting door klaagster en het dreigen zichzelf wat aan te doen. Besluit 2. dateert van 2 november 2021 en is genomen nadat klaagster zich heeft onttrokken aan de begeleiding en een gevaar voor zichzelf opleverde. Dit tweede besluit vermeldt: 'plaatsing op een besloten afdeling, beperken bewegingsvrijheid' met daarbij de uitleg dat klaagster een dagprogramma dient te volgen en alleen volgens het dagprogramma en onder begeleiding de woonlocatie mag verlaten.

Klaagster ontvangt sindsdien wekelijks een programma. Het weekprogramma van 23 november 2021 is aan de KCOZ overgelegd. Dit programma vermeldt:

- tijdstippen waarop klaagster haar medicatie onder toezicht op kantoor dient in te nemen
- tijdstippen om in groepsverband koffie/thee te drinken, te eten, te wandelen
- tijdstippen waarin klaagster zich tot de begeleiding kan wenden voor een spelletje, wandelen of huishouden. Hier is bij vermeld dat als klaagster zich niet zelf meldt, de begeleiding bij haar langskomt om haar uit te nodigen voor de activiteit.
- onbegeleid naar het zwembad is toegestaan op maandag en vrijdag.

DE KLACHT

De klacht betreft, zakelijk en verkort weergegeven:

Klacht 1.: Het dagschema dat gehanteerd wordt is niet passend en verstoort mijn rust. Dit heb ik al meerdere keren aangegeven en dat blijf ik ook doen. Ik wil niet meer dat er continu op mijn deur wordt geklopt. Ik ervaar hierdoor ook heel veel stress en onrust.

Klaagster geeft aan dat er steeds de nadruk wordt gelegd op het negatieve en dat medewerkers niet kijken naar wat klaagster allemaal wel goed doet. Ook kijken ze niet naar wat ze zelf allemaal niet goed doen. Klaagster wordt steeds verder beperkt en dat werkt averechts en het staat niet in verhouding met de redenen die worden opgevoerd. Klaagster is het niet eens met de diagnose verstandelijke beperking. Als men klaagster meer haar gang zou laten gaan dan zouden er geen escalaties plaatsvinden.

Klacht 2 Ik wil graag een deel van mijn vrijheid terug zodat ik weer kan gaan zwemmen. Mijn voorstel is dagelijks onbegeleid van 7:30uur na de medicatie inname tot 14uur. En vervolgens opbouwen in meer tijd.

Deze klacht sluit aan op hetgeen klaagster onder 1 heeft vermeld en toegelicht. Klaagster stelt geen RM nodig te hebben en ook geen begeleiding als ze de deur uitgaat. Er wordt ook niet consequent met de regels omgegaan. De ene keer mag klaagster wel onbegeleid de deur uit en een andere keer niet. Dat maakt haar boos.

Klacht 3 Ik wil graag op verlof bij mijn ouders. Ook mijn moeder die mijn mentor is, is het daar mee eens. Lievegoed weigert mijn verzoek.

Tijdens evaluaties van het weekprogramma en de onvrijwillige zorg is door klaagster en haar mentor gevraagd of klaagster weer (onbegeleid) op verlof naar haar pleegouders mag. Dit is geweigerd, in elk geval tot 15 december a.s. als er weer geëvalueerd wordt. Klaagster zou graag met de feestdagen naar haar pleegouders toe willen kunnen gaan. Mentor/pleegmoeder geeft aan dat pleeghouders er wel altijd in slagen om klaagster na een bezoek weer rustig op de trein te kunnen zetten.

HET VERWEER

Verweerders brengen in reactie op de klachten zakelijk en verkort weergegeven het volgende naar voren.

Sinds de aanvraag tot verlenging van de RM is de samenwerking met klaagster achteruitgegaan en zijn er vaker incidenten. Een RM is nodig omdat klaagster zich verzet tegen verblijf bij Lievegoed. Het opstellen van een dagprogramma is ook nodig gebleken, om diverse redenen.

Er is extra expertise ingewonnen van het crisisondersteuningsteam (COT) van het zorgkantoor. Het advies is om structuur en duidelijkheid te geven. Hier wordt met het dagprogramma voor gezorgd. Omdat klaagster zich hiertegen verzet is het volgen van het dagprogramma in een besluit onvrijwillige zorg opgenomen. Per week wordt er gekeken hoe het gaat en of er meer of minder ruimte in het volgende weekprogramma gegeven kan worden. Klaagster mag inmiddels weer onbegeleid naar het zwembad, wat eerder vanwege incidenten en medische risico's zoals aangegeven door de AVG arts, niet meer toegestaan was.

Er moet voldoende toezicht op klaagster zijn om te zorgen dat ze zichzelf en/of anderen geen schade toebrengt. Ze is o.m. bekend met anorexia, zichzelf uitputten, brandstichting en ze heeft de auto(camper) van haar pleegouders vernield toen deze na bezoek wilden vertrekken. Ook tijdens verlof kunnen er escalaties ontstaan als klaagster niet terug wil. Hiervoor is de inzet van een psycholance na een thuisbezoek al eens nodig geweest.

Omdat klaagster zich vaak terugtrekt en vaak geen gebruik maakt van de aangeboden begeleidingsmomenten wordt zij dan actief benaderd. De vragen om weer met verlof naar huis te mogen zijn mondeling gedaan en zijn mondeling beantwoord. Dit zal weer worden toegestaan als de samenwerking goed is en als bezoeken van pleegouders op de locatie zonder incidenten verlopen.

OVERWEGINGEN EN CONCLUSIES

De commissie overweegt dat klaagster met een rechterlijke machtiging ex art. 24 Wzd bij Lievegoed verblijft. Zij klaagt over onderwerpen genoemd in art. 55 Wzd (te weten toepassen van onvrijwillige zorg en het afwijzen van een verlofverzoek).

Klacht 1.: Het dagschema dat gehanteerd wordt is niet passend en verstoort mijn rust. Dit heb ik al meerdere keren aangegeven en dat blijf ik ook doen. Ik wil niet meer dat er continu op mijn deur wordt geklopt. Ik ervaar hierdoor ook heel veel stress en onrust.

De commissie heeft geen maatregel gezien inhoudende verplichte zorg in de vorm van een dagprogramma. Er is wel een maatregel d.d. 2 november 2021 waar een dagprogramma genoemd wordt, maar die maatregel omvat de plaatsing op een gesloten afdeling. Het dagprogramma is daarin een beschrijving van de momenten waarop de afdeling al dan niet onder begeleiding mag worden verlaten, passend bij een rechterlijke machtiging.

Is het kloppen op de deur te zien als onvrijwillige zorg? Het gaat altijd om momenten waarop de begeleiding contact zoekt met klaagster. Het contact omvat een uitnodiging. Dat komt de commissie voor als betrokken zorgverlening. Dat klaagster niets met de leiding of begeleiding te maken wil hebben omdat ze boos op ze is, en dat ze zich ergert aan deze uitnodigingen maakt nog niet dat die uitnodiging gezien moet worden als onvrijwillige zorg

De commissie oordeelt dat zij niet bevoegd is hierover te oordelen nu dit geen vorm van onvrijwillige zorg als genoemd in art. 2 lid 1 Wzd betreft.

Klacht 2 Ik wil graag een deel van mijn vrijheid terug zodat ik weer kan gaan zwemmen. Mijn voorstel is dagelijks onbegeleid van 7:30uur na de medicatie inname tot 14uur. En vervolgens opbouwen in meer tijd.

De commissie overweegt dat het tijdelijk niet meer mogen gaan zwemmen, waar over geklaagd wordt, een gevolg is van het besluit onvrijwillige zorg d.d. 2 november 2021 en door Lievegoed geschaard is onder het daarin eveneens genoemde 'beperking bewegingsvrijheid' met de uitleg 'alleen volgens het dagprogramma en onder begeleiding de woonlocatie verlaten'.

In bepaalde omstandigheden en volgens in de Wzd omschreven criteria is het toepassen van nadere (vrijheids)beperkingen ten tijde van de gedwongen opname, mogelijk. De commissie constateert dat er voldoende aanleiding was om klaagster (tijdelijk) niet meer toe te staan om naar het zwembad te gaan aangezien zij zich aan begeleiding onttrok, zichzelf uitputte en zichzelf en/of anderen (dreigde te) beschadig(d)e(n). Hierbij is door de zorgverantwoordelijke het advies van het COT en een AVG-arts betrokken. Naar het oordeel van de commissie was de beperking noodzakelijk en doelmatig.

De opgelegde beperkingen zijn inmiddels geëvalueerd waarbij het voor klaagster ook duidelijk is onder welke omstandigheden (te weten goede samenwerking, geen incidenten) er versoepeling mogelijk zou zijn. Aldus is de beperking op het onbegeleid mogen gaan zwemmen d.d. 23 november weer opgeheven.

De KCOZ verklaart deze klacht ongegrond.

Klacht 3 Ik wil graag op verlof bij mijn ouders. Ook mijn moeder die mijn mentor, is het daar mee eens. Lievegoed weigert mijn verzoek.

De commissie overweegt dat de herhaaldelijke verzoeken (mondeling) van klaagster en haar mentor/pleegmoeder om op bepaalde dagen de accommodatie te mogen verlaten voor huisbezoek aan pleegouders, door verweerders niet (h)erkend zijn als verlofverzoek als bedoeld in art. 47 Wzd. Verweerders hebben hierop mondeling gereageerd en daarbij wel gemotiveerd aangegeven waarom dit niet verantwoord gevonden wordt. De beslissing (afwijzing) is evenwel niet op schrift gesteld terwijl art. 47 lid 6 Wzd (of lid 8, voor zover het het intrekken van eerder wel toegestaan verlof betreft) dat wel voorschrijft.

De commissie overweegt dat de zorgaanbieder het momenteel op goede gronden niet verantwoord acht dat klaagster pleegouders thuis bezoekt. Tijdens recente bezoeken (over en weer, zowel op de zorglocatie als bij pleegouders thuis) hebben incidenten plaatsgevonden. De pleegouders begrijpen wel waarom de incidenten plaatsvinden, maar dat maakt de incidenten niet minder ernstig. Zolang er geen goede samenwerking en vertrouwen is tussen klaagster en haar behandelaren en de kans op herhaling van dergelijke incidenten hoog wordt ingeschat, acht de commissie het besluit om dit verlof niet (meer) toe te staan inhoudelijk juist.

Nu het op schrift stellen van dergelijk besluit, met vermelding van klachtwaardigheid daarvan, een wezenlijk vormvoorschrift is, verklaart de commissie deze klacht wegens een formeel gebrek (deels) gegrond. Omdat de commissie het besluit inhoudelijk wel juist acht, geeft de commissie de zorgaanbieder opdracht (art. 56b lid 4 Wzd) om betreffende beslissing alsnog gemotiveerd op schrift te stellen zodat het voor klaagster en de vertegenwoordiger duidelijk zal zijn waarom thans verlof onder bepaalde omstandigheden niet (meer) toegestaan is.

De klacht is (deels) gegrond.

BEOORDELING

De commissie oordeelt met betrekking tot klacht 1 dat zij niet bevoegd is hierover te oordelen, klacht 2 wordt ongegrond verklaard en klacht 3 wordt (deels) gegrond verklaard.

Terzake van klacht 3 geeft de commissie opdracht aan zorgaanbieder (art. 56b lid 4 Wzd) om het besluit om (tijdelijk) geen verlof naar huis (meer) toe te staan alsnog op schrift te stellen

RECHTSMIDDEL

Partijen kunnen, binnen zes weken na de dag waarop de commissie deze beslissing aan partijen heeft medegedeeld (dat wil zeggen: binnen zes weken na de dag waarop partijen gemeld is dat zij deze beslissing kunnen downloaden van het netwerk van de KCOZ), een verzoekschrift indienen bij de rechter ter verkrijging van een beslissing over de klacht (zie artikel 56c Wet zorg en dwang).

Deze uitspraak is vastgesteld op 9 december 2021 door de voorzitter van de Klachten-Commissie Onvrijwillige Zorg, de heer mr. J.A. Heeren, en de leden mevrouw drs. L.J.W.M. Muller en mevrouw dr. mr. A.H.P.M. de Rooij

mr. J.A. Heeren,

voorzitter

Dit is de geanonimiseerde versie van een uitspraak van de KCOZ. Conform artikel 56b, lid 7 Wzd maakt de KCOZ haar uitspraken openbaar 'in zodanige vorm dat deze niet tot personen herleidbaar zijn, behoudens voor zover het de zorgaanbieder betreft'. De KCOZ maakt haar uitspraken openbaar door deze op de website van de KCOZ te publiceren